

Olje og energidepartementet
Postboks 8148
Dep0033 Oslo

Oslo 7.5.2020

Tillegg til klage på godkjenning av alle 3 MTA-planer for Øyfjellet vindkraftverk

Det vises til klage den 25.1.2020. Motvind Norge klager med dette på godkjenning av alle tre MTA-planer for Øyfjellet vindkraftverk. Dette gjelder vedtak om godkjenning av konsesjonsendring datert 18.12.2019 ref.: 201104174-167, vedtak om godkjenning av detaljplan, miljø-, transport- og anleggsplan og andre konsesjonsvilkår datert 18.12.2019 ref.: 201707386-83 og vedtak om godkjenning av miljø-, transport – og anleggsplan for nettilknytning datert 18.12-2019 ref.: 201707386-82, Øyfjellet vindkraftverk.

I tillegg vises det til skriv om rettslig klageinteresse, vedlagt tidligere klage av 25.1.2020.

Tilleggsklagen tar for seg;

1. **Naturmangfold og samenes rettigheter (s. 1-5).** Med ny rapport fra Norsk institutt for naturforskning (NINA), fra 2020, på side 4.
2. **Vurdering av MTA opp mot naturmangfold og samenes rettigheter (s. 5-9)**
Inneholder svensk studie fra Sveriges landbruksuniversitet (SLU), fra 2017, på side 8.
3. **Myndighet til å fatte vedtak om endringer i reindriftens flytteleier (s. 9)**
4. **Eierforhold og aktører (s. 10)**
5. **MTA kart over vindturbiner og naturmangfold (s. 11)**
6. **Krav om stans av arbeid og omgjøring (s. 12).**

1. **Naturmangfold og samenes rettigheter**

Motvind Norge viser til [Grunnloven § 108](#), hvor det påligger statens myndigheter å legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. I tilknytning til bestemmelsen henvises det i fotnote til reindriftsloven.

Videre vises det til [Grunnloven § 112](#), om myndighetenes plikt til å iverksette tiltak som ivaretar enhver rett til **miljø som sikrer helse, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares**. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en **langsiktig og allsidig** betraktning, som ivaretar denne også for ettertiden.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningen av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta disse rettigheter.

Det vises til at klima ikke omfattes av Grunnloven. At det henvises til klima i en fotnote til grunnlovens § 112 tredje ledd, er ikke tilstrekkelig til å gi klimatiltak grunnlovs rang, foran kravet til å ivareta naturmangfold og samenes rettigheter. Naturmangfold er forankret i bestemmelsen, i tillegg til at det henvises til denne loven i samme fotnote.

Motvind Norge viser til at det i [naturmangfoldloven § 7](#) er et krav om at prinsippene i følgende bestemmelser **skal** legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet:

- [Naturmangfoldloven § 8](#) om kunnskapsgrunnlaget for avgjørelsen, herunder slik samisk bruk som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet. Bestemmelsen stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet **skal** bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger, som står i forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Bestemmelsen omfatter også samisk kunnskap. Slik kunnskap omfatter det [Biomangfoldkonvensjonen](#) omtaler som tradisjonell kunnskap, fornyelser og praksis. Slik tradisjonell kunnskap/árbediehtu er en viktig del av samisk kultur og identitet. Tradisjonell kunnskap knytter seg bl.a. til ulike bruksmåter og til forvaltningen av naturressurser. Denne erfaringsbaserte kunnskapen overleveres fra eldre til yngre generasjoner, gjennom muntlige forklaringer og praktisk øvelse. **Bestemmelsen innebærer en særlig plikt til å legge vekt på slik kunnskap dersom den foreligger.**

Det følger av **Biomangfoldskonvensjonen**, Internasjonale mål for biologisk mangfold 2011-2020;

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2395e3d57fce400ab42e4aeb4417732c/t-1526.pdf> : Veien frem mot 2020

Under partsmøtet i Nagoya (Japan), i 2010, ble det vedtatt en Strategisk plan for hvordan **konvensjonen skal jobbe for å stanse tapet av naturmangfold innen 2020**, og sikre at verdens økosystemer skal kunne fortsette å levere oss viktige tjenester i fremtiden.

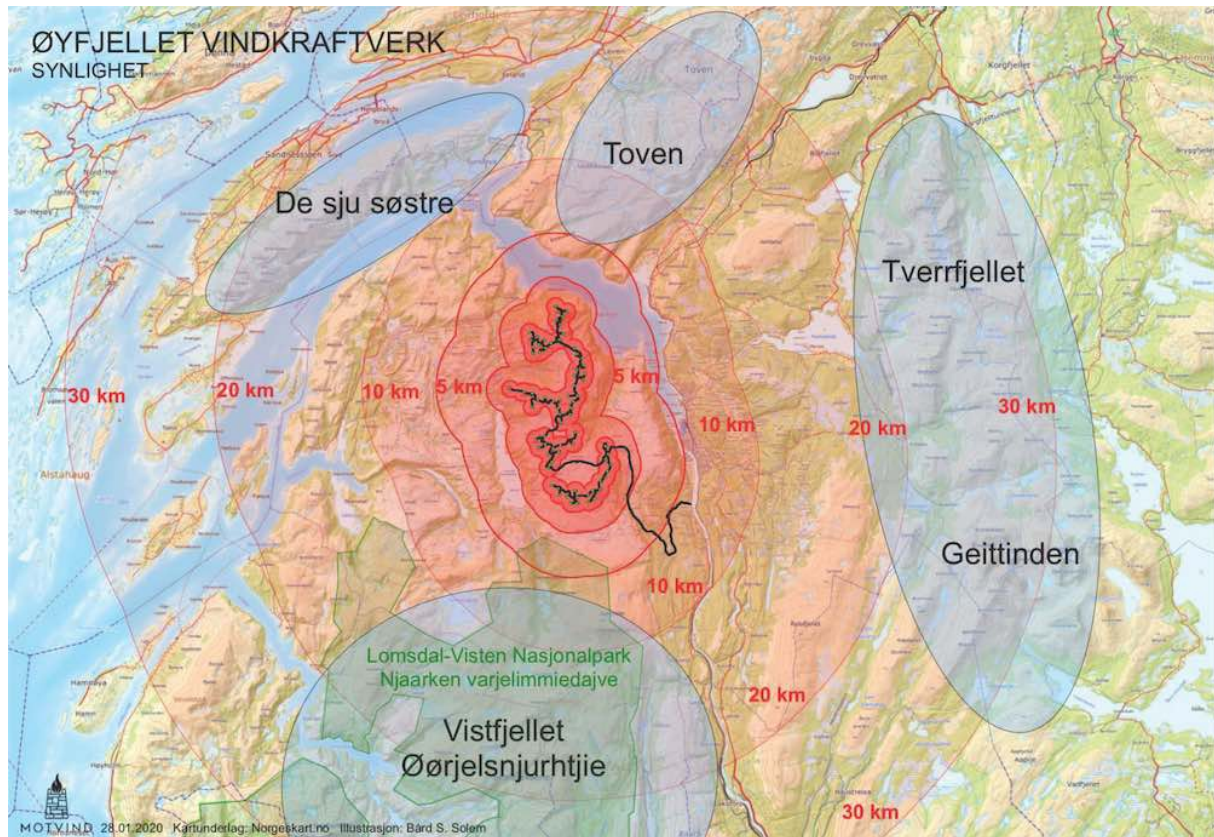
Partene (landene) ble enige om 20 delmål som skal bidra til å stanse tapet av biologisk mangfold innen ti år. Et delmål er at ambisjonen for vern av natur er tallfestet til henholdsvis **17 prosent av alt landareal og ferskvannsområder, og 10 prosent av alle hav- og kystarealer.**

Et annet delmål sier at 15 prosent av naturområder som allerede er ødelagt skal restaureres. Det ble også enighet om å legge om uheldige subsidier som bidrar til tap av biologisk mangfold og om å bruke økosystemer i kampen mot klimaendringer.

Ifølge Miljødirektoratet er 11,5 prosent av Norges landareal villmarkspreget natur, det vil si som ligger mer enn 5 kilometer i luftlinje fra tyngre tekniske inngrep. Et mål for 2020 var at 17 prosent av alt landareal i Norge og 10 prosent av havarealet skulle vernes innen 2020, og minst 15 prosent ødelagte naturområder restaureres innen 2020. Dette synes ikke å samsvare med den raske utbyggingen av vindkraftverk, som i stor grad plasseres i disse områdene. Øyfjellet vindkraftverk (Vesterfjellan) er ment å bygges i et slikt område.

Motvind Norge kan heller ikke se at det følger en slik vurdering av de nevnte MTA-planer for Øyfjellet. Det kan ikke anses urimelig at et så inngripende tiltak vurderes opp mot gjeldende regelverk, dersom en avgjørelse av et slikt omfang og med så omfattende konsekvenser skulle kunne anses som forsvarlig. Motvind Norge viser til at grønne sertifikater fremstår som en slik uheldig subsidie, som bidrar til tap av biologisk mangfold.

Motvind Norge legger til grunn at det er som følge av dette at de grønne sertifikatene avvikles i 2021, og at dette i henhold til Biomangfoldkonvensjonen skulle vært gjort i 2020.

- [Naturmangfoldloven § 9](#), «føre-var- prinsippet». Det følger av forarbeidene til bestemmelsen at føre-var-prinsippet kommer inn både ved vedtak som har betydning for naturmangfoldet og hvor det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet (*første punktum*), samt ved beslutninger som svar på risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet (*annet punktum*).

I dette tilfellet anføres at vindkraftutbygging påfører naturen alvorlig og irreversibel skade. Det vises til at vindkraftindustri som er unntatt fra reguleringsplikt jf. [plan- og bygningsloven § 1-3](#) andre ledd beslaglegger areal med uberørt natur av et svært stort omfang, både når det gjelder at det kreves minst 800 meter anleggsvei som kan være 8 meter brede, og et område tilsvarende en fotballbane med store mengder betong per vindturbin. Turbinbladene i glassfiber kan ikke resirkuleres, og blir et avfallsproblem. I tillegg til det totale arealet som beslaglegges følger sone med mulig vindspredning av microplast og avskalling av glassfiber fra turbinblader i beiteområdet, fare for spillolje søl, betydelig og kontinuerlig fare for is kast og støy, samt skyggekast, som strekker seg over et større areal enn hva som utgjør det totale omrisset av industrianlegget.

Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. § 8.

Hvis beslutningstager er i tvil om det foreligger slike alvorlige og irreversible konsekvenser av tiltaket, kommer føre-var-prinsippet til anvendelse. Det følger av

forarbeidene til bestemmelsen, at føre-var-prinsippet sier at myndighetene ikke skal bruke kunnskapsmangel som en begrunnelse for å la være å begrense eller hindre en risiko for alvorlig eller irreversibel skade. Den handleplikten som følger av prinsippet kan være en aktiv handleplikt, f.eks. å sette i gang et vernetiltak, eller en mer passiv handleplikt, f.eks. å nekte et omsøkt tiltak.

Forutsetningen for at annet punktum skal komme til anvendelse, er at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Dette innebærer at det ut fra vitenskapelige kriterier eller erfaringskunnskap er en reell sannsynlighet for at slik skade kan oppstå, men det kreves ikke sannsynlighetsovervekt for at det vil skje. At det foreligger en tilstrekkelig risiko som fører til at føre-var-prinsippet skal komme til anvendelse, må kunne begrunnes ut fra alminnelige forvaltningsrettslige regler. Hva som ligger i alvorlig eller irreversibel skade avhenger av flere faktorer. Bl.a. vil det være viktig om skaderisikoen gjelder natur som fra før er truet eller sårbar, om skaden vil være varig eller midlertidig, og om skaden vil gjøre det vesentlig vanskeligere å nå målene i [§ 4](#) eller [§ 5](#).

- [Naturmangfoldloven § 10](#), økosystemtilnærming og samlet belastning. Slik Motvind Norge ser det, synes det ikke å være foretatt en helhetlig vurdering av tiltaket, opp mot den totale belastningen for økosystem og naturmangfold. Det vises også til at den samiske reindriften her er en svært bærekraftig virksomhet, som bør prioriteres foran den enorme belastningen for naturmangfold og økosystem som vindkraftindustri medfører.

Motvind Norge viser videre til en ny rapport fra Norsk institutt for naturforskning (NINA), hvor det fremgår at fjell er det mest karbonlagrende av all natur, foran skog og myr; <https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/2650166>, slik at det beste klimatiltaket vil være å la naturen være i fred, og fortsatt brukes til reindrift. Sprengning og graving i fjell, av et slikt omfang som det her gjelder, med irreversible sprengningsskader, høye skjæringer og tilføring av store mengder betong, fare for spilloljelekkasje mv., kan føre til større karbonutslipp, enn vindkraften er ment å redusere. Motvind Norge finner det derfor uforsvarlig å gjennomføre inngrep av en slik art og av et slikt omfang, som vindkraftindustrialiseringen innebærer. Det anføres derfor at den totale belastningen er for stor, ved at konsekvensene både for naturmangfold, miljø og klima, er større enn de anslåtte fordelene. I tillegg medfører inngrepene at det vil være livsfarlig for dyr og aktører i reindriftnæringen å oppholde seg og bevege seg rundt i området, som er å anse som reindriftsområde. Dette er i strid med grunnloven § 108, [reindriftsloven § 22](#) og ILO-konvensjonens nr. 169, ratifisert av Norge i 1991, artikkel 14.1 jf. art. 2, og art. 17 nr. 3. Sett i lys av at dette inngrepet vil vare i 20 år, anføres at den totale belastningen av dette vil være uforholdsmessig høy, sett opp mot eventuelle fordeler, og vil være uforsvarlig. De såkalte avbøtende tiltak, vil uansett være utilstrekkelige til å ivareta de påkrevde hensyn til naturmangfold, å bevare reindriften og ivareta samenes rettigheter.

- [Naturmangfoldloven § 11](#), prinsippet om at forurenseren betaler. Motvind Norge kan ikke se at det er tatt med i konsesjon eller godkjenning av de nevnte MTA-planer hvem som er ansvarlig for å rydde opp, også jf. [forurensningsloven § 1](#). Det vises til at kostnadene for å fjerne en turbin, inkludert betong, turbinblader som ikke kan

resirkuleres, samt forsøk på å fjerne anleggsveier, beløper seg på ca. en million kroner per turbin. **Vi krever dokumentasjon på at det er satt av et beløp til å fjerne samtlige av de 72 planlagte turbinene med alt tilbehør, før anleggsarbeidet kan fortsette.** Erfaringsmessig skifter slike prosjekter eier flerfoldige ganger, og går med økonomisk underskudd, noe som medfører fare for at slike kostnader faller på de norske skattebetalere. I tillegg kommer de ikke-økonomiske skadene, som skade på klima av frigjort karbon fra fjell. Under arbeidet med vindkraft på Geitfjellet, ble myr punktert og fylt med puk, hvor øverste lag legges oppå igjen, slik at det ser ut som en myr. En slik fremferd gjør at myra dermed også mister sin karbonlagrende effekt, og vil være ødelagt for all framtid. Dette kommer i tillegg til skader på fugler, dyr og eventuelt mennesker som oppholder seg eller ferdes i området.

- [Naturmangfoldloven § 12](#), miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. For ordens skyld vises det til at naturmangfold i Borgarting lagmannsretts dom 2014-117053 ikke ble ansett for å være et sidehensyn. Retten uttalte blant annet: *For det annet fremgår det av [naturmangfoldloven § 6](#) at enhver – også det offentlige – skal gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet. I den forbindelse skal prinsippene i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, jf. [§ 7](#). Lagmannsretten kan vanskelig forstå dette på annen måte enn at hensynet til å unngå skade på naturmangfoldet er sentralt i utøving av all offentlig myndighet, også ved søknader etter forurensningsloven.*

For øvrig vises til at naturmangfoldlovens formål i [§ 1](#), gjenspeiler kravet i [Grunnloven § 108](#) jf. [§ 112](#), ved at loven er ment å ivareta *naturen med dens biologiske landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.*

Etter [reindriftsloven § 1](#) kreves i tillegg til at reindriften **skal** bevares som et viktig grunnlag for samisk kultur og samfunnsliv, og at loven både i og utenfor det samiske reinbeiteområdet **skal** bidra til å sikre forsvarlig dyrevelferd for tamrein, noe som er uforenlig med vindindustri.

Videre legges til grunn at det norske folk i henhold til [Grunnloven § 112](#) andre ledd, ikke er tilstrekkelig informert om de omfattende naturinngrepene som er i ferd med å skje, og derfor ikke er i stand til å ivareta de rettigheter som følger av denne bestemmelsen. **Vi ber om en redegjørelse for at dette kravet er ivaretatt.**

2. Vurdering av MTA opp mot naturmangfold og samenes rettigheter

[I miljø- transport og anleggsplan \(MTA\) for Øyerfjellet 6.5.2019/1, dokumentkode 10203826-RIM-RAP-001](#), fremgår på side 2 at **dette dokumentet skal ha samlet oversikt over utbyggingens oppfølging av konsesjonsvilkår og annet lovverk: Dette dokumentet gir i de første kapitlene en samlet oversikt over utbyggingens oppfølging av konsesjonsvilkår, annet lovverk og en overordnet beskrivelse av hele tiltaket. Videre gis det detaljer for utbyggingen i konsesjonsområdet, mens detaljer for atkomstveien og nettilknytningen gis i de nevnte delMTAer. MTA for nettilknytningen inneholder også en del utdypende beskrivelser av prosess og samvirkning forut for innsending av MTA.**

På side 7 skrives det at dokumentet er utarbeidet i samråd med Jillen-Njaarke: *Krav til innhold i en MTA for vindkraftverk er gitt i NVEs «Rettleiar for utarbeiding av detaljplan og miljø-, transport og anleggsplan (MTA) for vindkraftverk» (NVE Rettleiar 01-2016). I henhold til veilederen anbefales det at tiltakshaver utarbeider ett plandokument som oppfyller kravene til begge planene. MTA skal samle trådene fra forarbeidene, konsekvensutredningsprosessen, konsesjonsvilkårene og andre hensyn/interesser, og sikre at disse ivaretas i plan- og anleggsfasen fra konsesjon er gitt til anlegget er satt i drift. Denne MTA-planen gjelder for vindkraftverket, mens det er separate MTA-planer for nettilknytningen og atkomstveien. Alle dokumentene fremmes samlet slik at berørte parter og høringsinstanser kan vurdere hele tiltaket under ett. Alle MTA-dokumenter er utarbeidet i samråd med Vefsn kommune, Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt og berørte grunneiere.*

Motvind viser til at det neppe kan sies å være et avtaleforhold mellom utbygger og reindriftssamene på Øyfjellet. Det ulike maktforholdet mellom partene, ville i beste fall kunne kvalifisere under betegnelsen tvang. Det vises i den anledning til [avtaleloven § 29](#): *Er en viljeserklæring rettsstridig fremkaldt ved anden tvang end den, som er nævnt i § 28, binder den ikke den, som har avgitt den, dersom den anden part enten selv har utøvet tvangen eller kjendte til eller burde ha kjendt til, at viljeserklæringen rettsstridig var fremtvunget av en tredjemand.* Motvind Norge er av den oppfatning at de avgjørelser som ligger til grunn for å si at det foreligger en avtale, er rettsstridige. Det ligger i en avtales natur, at den ikke kan fremtvinges, uten at den da vil være ugyldig (Rt.1951 s. 1035 og Rt.1954 s.907). De nevnte og påklagede avgjørelser vurderes å være i strid med bestemmelser i [Grunnloven § 108](#) jf. [§ 112](#), [ILO konvensjonen no. 169](#), [naturmangfoldlovens](#) kapittel [I](#) og [II](#), og [reindriftsloven kapittel 1](#), jf. §§ [19](#) - [20](#) jf. [§ 22](#), som er ment å beskytte Norges urbefolkning mot slik virksomhet som her er igangsatt.

I tillegg fremgår det på side 8 i MTA'en at **Drift Konsesjonæren plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for drift av anlegget.** *Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Evt. framtidig skille mellom eierskap og drift krever også godkjenning fra NVE etter søknad*

Slik Motvind Norge ser det, er konsekvensene av en konsesjon så alvorlige, omfattende, med store irreversible skader på naturen og store utslipp av karbon fra fjellet, at det ikke kan overlates til nye eiere fra for eksempel multinasjonale selskaper å følge opp, uten at det søkes på nytt fra disse selskapene. Den ansvarlige tiltakshaver skal kunne redegjøre for at vilkårene i naturmangfoldloven er oppfylt, noe vi ikke kan se at er tilfelle her. Motvind Norge kan ikke se at en konsesjon gitt til et selskap, som deretter er overdratt til ny eier lenger kan gjelde.

Det følger av kommentar fra Multiconsult, på side 8 i den nevnte MTA: *Konsesjonsområdet berører ikke naturvernområder, utvalgte naturtyper eller leveområder for prioriterte arter. Se nærmere beskrivelser i kapitlet om naturmangfold.*

Det er det som står i tabell 3 s. 14. Naturmangfoldloven nevnes med navn og knapt mer. Loven er ikke bare prioriterte arter eller utvalgte naturtyper. Rødlistede naturtyper nevnes ikke her eller under kapitlet naturmangfold side 39 selv om det er nevnt blant annet rabbe (NT), leside (NT) og kystlynghei (EN) i utredningen fra Selnes i 2013. Denne utredningen er brukt som datagrunnlag og som grunnlag burde det være et minimum at

det som omtales sjekkes opp mot ny rødliste fra november 2018. Denne MTA er tross alt produsert april og mai 2019. Hva med naturmangfoldlovens §§ [1](#), [2](#) og [3](#), [§ 6](#), [§ 8](#), [§ 9](#), [§ 14](#) og [§ 15](#) for å nevne noen sentrale. Viltloven og dyrevelferdsloven er ikke tatt stilling til.

Når det gjelder vurdering av naturmangfold i den nevnte MTA-planen, kan denne slik vi ser det høyst karakteriseres som mangelfull og lite oppdatert. Å kun nevne naturmangfoldloven ved navn, uten å gjøre noen vurdering av om de ovennevnte påkrevde vilkårene i naturmangfoldloven §§ 8-12 jf. 7, er ikke tilstrekkelig til å kunne anses som en påkrevet vurdering jf. § 7, hvor det fremgår at *vurderingen etter første punktum [av §§ 8-12] skal fremgå av beslutningen.*

Det følger videre på side 39 om Naturmangfold, ut fra følgende *datagrunnlag*:

- *Konsekvensutredning fagtema naturmangfold (Selnes 2013).*
- *Naturtypekartlegging langs atkomstveien (Selnes 2017).*
- *MIS-registreringer, Naturbase, Artskart, Geomangfold og Sensitive arter per april 2019*
- *MTA for atkomstveien*

Dette er datagrunnlaget for MTA. Ved å bruke dette er det ikke tatt hensyn til kravene i naturmangfoldloven da utredningen og kunnskapsgrunnlaget er svært tynt og mangelfullt. Enhver med et snev kunnskap om vegetasjon og biologisk mangfold ville oppdaget dette. Dette blir begrunnet videre i notatet. Konsekvensutredningen for naturmangfold fra 2013 er ikke lenger å finne på nve.no, og ble tilsendt på forespørsel.

BEFARINGER OG DATAINNSAMLING (hentet fra utredning av naturmangfold 2013 av Selnes)

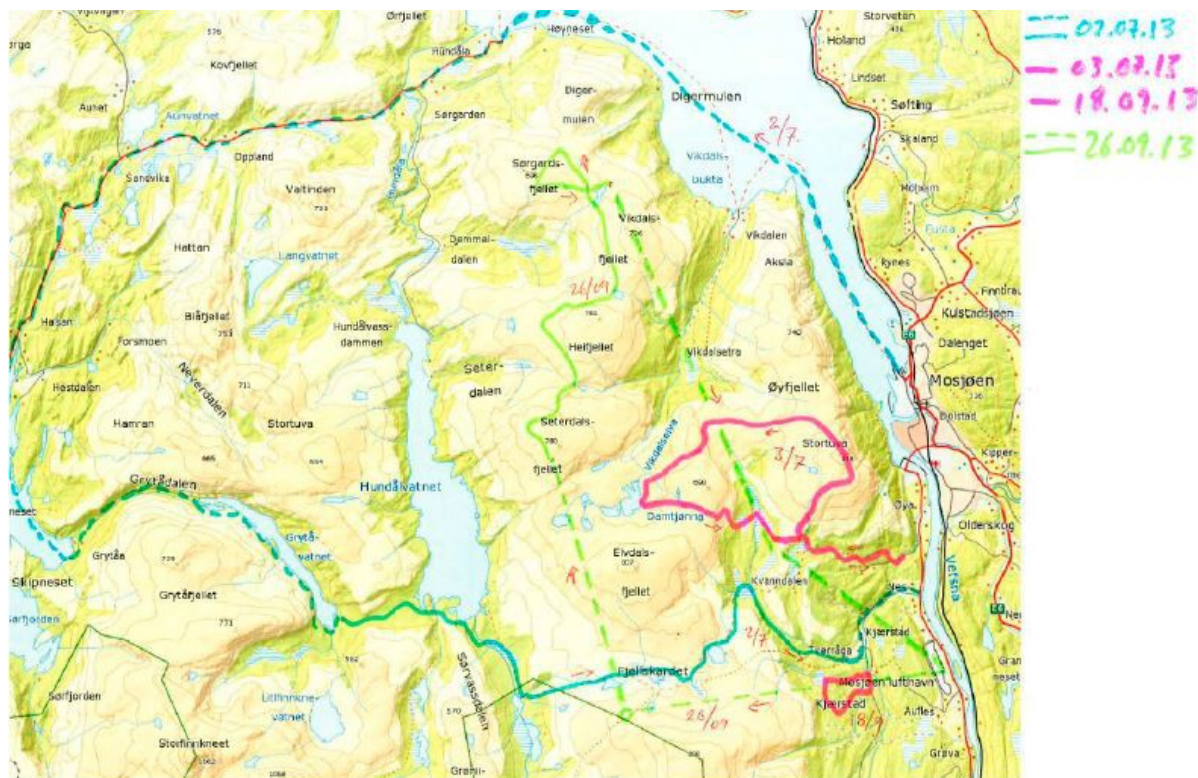
Kartet under viser hvilke befaringer som er gjennomført i forbindelse med fagtema Naturmiljø:

2. juli 2013: Båt fra Mosjøen til Hundåla. Bil fra Hundåla til Husvika. Båt fra Husvika til Grytåga. Bil fra Grytåga inn til Laksen kraftstasjon. Fottur fra Laksen kraftstasjon via Hundålvatnet – Lavasshytta – Fjellskardet – Kvanndalen til Tverråga.

3. juli 2013: Fottur fra Øydalen opp til Stortuva – Tverrfjellet – Damtjønnna – Kvanndalen. Retur til Øydalen.

18. september 2013. Fottur. Fra Trollvar Naturpark inn mot Kvanndalen / Kleivan – Grøvsetra.

26. september. Helikopter opp til Aksla. Helikopter over Elvdalsfjellet og fram til Setervassfjellet. Fottur fra Seterdalsfjellet – Heifjellet – Vikdalsfjellet – Sørgårdsfjellet fram til Daltjønnna. Helikoptertur tilbake til Kjærstad lufthavn.

Selve Øyfjellet (rosa/lilla) er utelatt fra endelig utbyggingsløsning. Dette viser da at eneste befarings fra selve planområdet er gjennomført 26. september 2013. En dagsbefaring (og knapt nok det) for et planområde av denne størrelse (ca. 50 km²) med så omfattende inngrep er ikke holdbart. Botanisk befarings i fjellet i slutten av september er også langt fra ideelt da vekstsesongen for de fleste artene er forbi (avblomstring). Om dette også er den eneste fugleundersøkelse i området, foruten jaktfalk og innhenting av sparsommelige data fra artsobservasjoner, er det kritikkverdig. Flere arter har allerede trukket sørover og hva med hekkebestander i området som blir påvirket?

Denne MTA inneholder et «fint» kart med en oversiktlig tabell som viser forekomster av noen naturtyper, rødlistearter og arter av stor- og særlig stor forvaltningsinteresse. Ved første blikk kan det tilsynelatende se greit ut, men varsellampene burde begynne å blinke. At dette er godkjent av NVE og senere OED fremstår som uforståelig. Tabellen omtaler mer eller mindre omfanget av samtlige registreringer som «ikke berørt». Dette stemmer nok godt i de fleste tilfeller, men det er ikke så rart all den tid de fleste registreringer er utenfor planområdet. Mange av registreringene er langs tursti opp til Stortuva. Dette er et klassisk eksempel på hvorfor det er livsfarlig (i alle fall for naturen) å kun benytte seg av Artskart og lignende i utredninger og forvaltning. De fleste artene som er omtalt som «ikke berørt» befinner seg også i planområdet og blir nettopp det, berørt. Arter som Rynkevier, moselyng, fjellhvitkurle, fjellfrøstjerne, setermjelt, fjellveronika, fjellullvier, fjelltistel, svartopp, grepplong +++ . Der kan denne MTA-planen fremstå som svært misvisende for personer uten tilstrekkelig kompetanse innenfor feltet. At en MTA-plan blir utarbeidet slik burde reise spørsmål til kompetanse hos konsulent, NVE og OED. Det er også registrert tre punkter med kalkvegetasjon i fjellet. Ett sør i planområdet, ett midt i og ett i nord. Da befarings i felt bare var en dag samt at dette er registrert fra nord til sør er det nærliggende å tro at forekomstene kan være langt flere. Da det ikke foreligger registreringer av kalkvegetasjon i

planområdet og MTA-planen ikke omtaler dette, betyr det i praksis at MTA-planen i bunn og grunn ikke forteller noe som helst av hva som blir berørt eller ei. Mulig en lottokupong ville vært en god sammenligning. Så hvordan kan saksbehandlere hos NVE og OED behandle og godkjenne denne MTA-planen uten å fange opp så elementære svakheter? Dette er tross alt trolig Norgeshistoriens største naturinngrep på 55 km².

Videre følger det på side 43 i MTA-planen: Tiltak naturmangfold

Eventuell vegetasjon/naturtyper som skal bevares innafor inngrepsgrensa, skal merkes av i terrenget med sperrebånd. Entreprenør i samråd med utbygger. Før anleggsarbeid igangsettes på stedet.

Ettersom MTA-planen ikke viser forekomster av rødlistede naturtyper som leside, rabbevegetasjon og kystlynghei samt arter av særlig forvaltningsinteresse, må arbeidet vente til snøen er borte slik at disse kan merkes av med sperrebånd.

Eller er dette også bare et verdiløst punkt som ikke skal etterfølges? For i NVEs godkjenning av MTA er det krav om:

♣ *Anleggsvirksomhet, som berører flytting av rein, skal stanses under flyttingen.*

Dette er jo ikke akkurat oppfylt. Det vises til at tiltakshaver fikk medhold i klage på stans i anleggsarbeidet under flytting av reinsdyrene, i strid med reindriftsloven §§ [19](#) - [20](#) jf. [§ 22](#).

I følge Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt ble det foretatt en liten befarings av reinbeitene med helikopter. Befaringa foregikk uten forberedelser, og uten at deres kunnskaper ble etterspurt.

En svensk studie fra Sveriges landbruksuniversitet (SLU) i 2017, viser at reinsdyr unngår vindturbiner, endrer adferd og holder avstand fra vindkraftverk, noe som viser at vindkraftverk er uforenlig med forsvarlig reindrift. **Sluttrapport GPS-renar i Jovnevaerie sameby och vindkraftparken Mörttjärnberget, januari 2014 till december 2016;** https://pub.epsilon.slu.se/14606/1/neumann_w_etal_171006.pdf

Det følger av HR-2016-1219-A, at bestemmelsen i reindriftsloven § 22 **skal** forstås slik at den gir rett til flyttlei innenfor hele reinbeiteområdet, jf. [reindriftsloven § 4](#), og ikke er begrenset til det området hvor reindriftsutøveren har beiterett.

3. Myndighet til å fatte vedtak om endringer i reindriften flytteleier

Det er i følge kongelig resolusjon 15. juli 2007 nr. 628 kun regjeringen, delegert til Landbruks- og matdepartementet (LMD) ved [forskrift om delegering av myndighet til LMD av 15.6.2007 nr. 628](#), som kan stenge eller endre på flytteleier, jf. reindriftsloven § 22. Verken Norges vassdrags- og energiverk (NVE) eller Olje- og energidepartementet (OED) har myndighet til eller hjemmel for å fatte vedtak om reindriften flytteleier. Vedtaket fra OED synes heller ikke å vise til noen hjemmel, annet enn forvaltningsloven § 42, som er en saksbehandlingsregel, om utsatt iverksetting av vedtak. OED har gått utenfor sitt myndighetsområde i denne saken. Flytteleier har et særlig vern etter reindriftsloven § 22, og det er flytteleiens funksjon som vernes. Reindriftslovens krav er ikke oppfylt, verken i behandlingen av konsesjonen eller MTA-planen.

Det fremgår av [naturmangfoldloven § 14](#), at ved vedtak som berører samiske interesser direkte, **skal** det i vurderingen **legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunlaget for samisk kultur**. Forsøk på å stenge reindriftssamenes flyttlei i Øyfjellet, kan vanskelig sies å

være «tilbørlig». Vedtaket om konsesjon, med tilhørende MTA-planer, legger beslag på Øyfjellet, slik at vedtaket og MTA-planene i sin helhet dermed må kunne sies å være i strid med både naturmangfoldloven og reindriftsloven. **Motvind Norge viser videre til at det ligger utenfor NVEs myndighetsområde å pålegge reindriftnæringen å bli enige med utbygger om såkalte avbøtende tiltak, i form av en plan for vårflyttingen, og i tilfelle uenighet fastsette ytterligere avbøtende tiltak av hensyn til reindriftenes flytting gjennom planområdet, når Reinbeitedistriktet er ikke enig i at anleggsarbeid øst for trafotomten ikke vil påvirke flyttingen og derimot ville vanskeliggjøre eller umuliggjøre flyttingen, jf. reindriftsloven § 22.**

4. Eierforhold og aktører

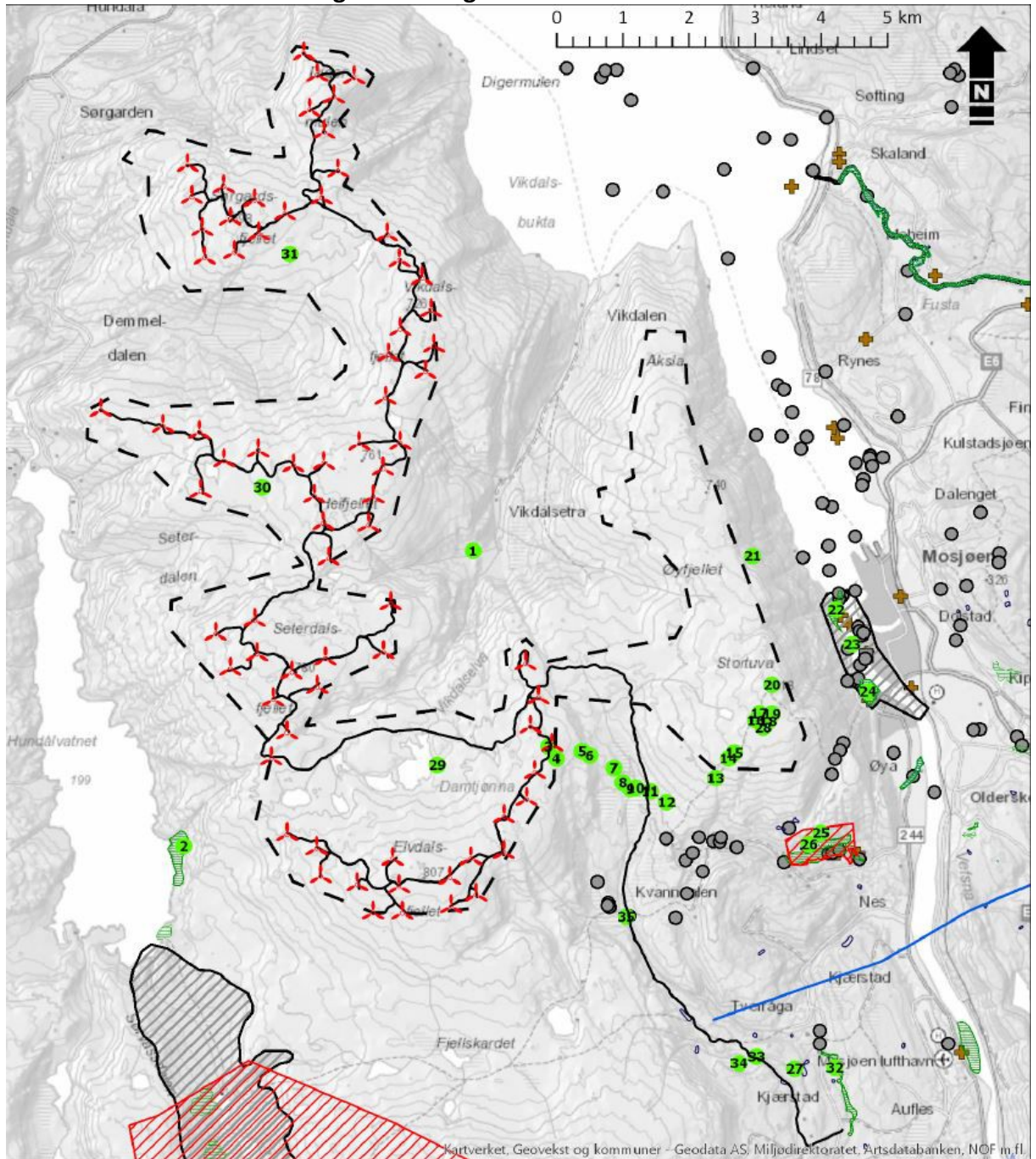
Øyfjellet vindkraftverk (Vesterfjellan) har videre skiftet eiere flere ganger. Ifølge Naturvernforbundet Nordland har prosjektet i Øyfjellet Wind AS bedrevet mer enn gravearbeid i Tverådalen siden de startet den 5. november i fjor. Aksjesalg har ført til at operatøren for arbeidet og ansvaret, har skiftet både eier og nasjonalitet. Øyfjellet Wind AS overdro 100 % av aksjene sine til et selskap i skatteparadiset Luxemboug, som kaller seg «Raven Projects II Sarl» den 20. desember i fjor. Overdragelsen gjaldt 25.000 aksjer, hver pålydende NOK 100,- noe som omfatter hele aksjekapitalen på 2,5 millioner. Bekreftet den 21. januar i år, og undertegnet av Per Witalisson på vegne av Eolus Vind Norge Holding AS, og Jost Rodewald på vegne av Raven Projects II Sarl. Denne Jost Rodewald figurerer også som direktør for Aquila Capital i Hamburg. Dermed er anleggsprosjektet overtatt av tyske investorer. Med erfaringer fra deres kollegers handlinger i Norge, f.eks. vedrørende Andmyran, kan vi trygt si at dette er opplysning som bør framkalle den største skepsis til utbygging av Øyfjellet Vindkraftverk. I starten var det Øyfjellet Vindpark AS. Så kom Eolus, som snart ble til Eolus Norge AS, eller Eolus Vind Norge AS, eller Eolus Wind AS. Så dukket Eolus Vind Norge Holding AS opp. Men i Tverådalen er det Øyfjellet Wind AS, etablert i 2012, som har holdt koken, inntil det ble solgt til Raven Projects i Luxemboug.

Øyfjellet Wind AS har avtale med entreprenørselskapet Veidekke AS om å bygge hele 70 km veg med oppstillingsplasser i høyfjellet og med den tyske Nordex Group om leveranse og drift av 72 turbiner for 400 MW. I Norden er Nordex best kjent for skandalen med Hästkullens vindkraftverk i Viksjö i Härnösand kommune i Ångermanland. I et skogområde eid av Svenska Cellulosa AB, Svenska SCA, er det bygd 100 km veg og et areal større enn 7000 fotballbaner. Løsmasser er flyttet og dumpet i sårbare naturområder, og en vernet skog med 200 år gamle trær er rasert. Nordex Group skylder på underentreprenørene og unndrar seg ansvar. Skandalen er dokumentert av SVT i "Uppdrag granskning". Länsstyrelsen i Västernorrland har stanset anlegget på grunn av manglende dokumentasjon om oppfølging av miljøkrav, manglende rutiner for kontroll og rapportering. Länsstyrelsens konklusjon: «Selskapet har ikke kontroll over egen virksomhet». Länsstyrelsens håndtering av dette skandaleprosjektet og krav overfor Nordex står i sterk kontrast til norske myndigheters håndtering av lignende forsømmelser og lovbrudd. I Norge lar NVEs miljøtilsyn de fleste overtramp i regi av utbyggingselskap passere. Trass i uregelmessigheter og dokumenterte brudd på lov om naturmangfold, lov om kulturminnevern og forurensingsloven, har norske miljømyndigheter vært påfallende fraværende.

Det kan for øvrig stilles spørsmål overfor Multiconsult, som har utarbeidet MTA-planen, ved om sammensetningen av styret og medlemslisten i bransjeorganisasjonen Norewa er i

samsvar med de etiske retningslinjene til Multiconsult, herunder punkt 3.6. om upartiskhet;
https://www.multiconsult.no/assets/Multiconsult_Etiske-Retningslinjer_NORSK.pdf

5. MTA kart over vindturbiner og naturmangfold

Tegnforklaring

	Nokkelbiotop_u_mis	
	Nokkelbiotop_m_mis	

Øyfjellet vindkraftverk, Vefsn kommune

Miljø-, transport- og anleggsplan (MTA)

Naturmangfold (uten arter u.off.)		Utarbeidet av:
Oppdrag: 10203826	Målestokk A4: 1:75 000	Multiconsult
Tegnet: ØWJ	Dato: 11.4.2019	Multi consult AS
Kartgrunnlag: Geocache gråtone		Postboks 2070
		7708 Steinkjer

Motvind Norge viser til at anleggsarbeidet nå foregår for fullt, midt i hekketiden, hvor hunder må holdes i bånd for å beskytte dyr og fugler som yngler og hekker. Vi mener anleggsarbeidet og vindindustri er i strid med [naturmangfoldloven § 15](#) første ledd, ved at det forårsaker uttak av dyr og unødig skade og lidelse på viltlevende dyr og deres reir, bo eller hi, noe som kan medføre straffansvar etter [naturmangfoldloven § 75](#). I Rt. 2014 s. 907, ble kjøring med firhjuling og felling av et tre med kongeørnrede ansett for miljøkriminalitet jf. [§ 15](#), som ble straffet etter [§ 75](#).

6. Krav om stans av arbeid og omgjøring

Motvind krever at anleggsarbeidet stanses med umiddelbar virkning, inntil klagen er behandlet.

Vi krever videre at vindindustriprosjektet i Øyfjellet kanselleres som følge av de overveiende negative konsekvenser prosjektet vil kunne få for klima, naturmangfold, og samenes reindrift.

Det anføres at tidligere vedtak om konsesjon er ugyldig, da det bygger på et mangelfullt grunnlag, og at søknaden ville blitt avslått dersom de påkrevde hensyn var tatt med i vurderingen. Hvis et vedtak bygger på et uriktig faktisk grunnlag, foreligger en innholds mangel. Forvaltningsrettens klare utgangspunkt, er at slike innholds mangler medfører ugyldighet. Omgjøring kan derfor skje etter [forvaltningsloven § 35](#) første ledd bokstav c, også til ugunst for parten. Det er i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper og Høyesteretts praksis (HR-2016-2017-A). Skjerpede omstendigheter kan medføre at forvaltningen nærmest har en plikt, til å omgjøre det ugyldige vedtaket.

Motvind Norge krever som følge av det ovennevnte, at klagen og begjæringen om omgjøring tas til følge, slik at vedtak om konsesjon og godkjenning av MTA-planer anses ugyldig, jf. forvaltningsloven §§ [33](#), [34](#) og [35](#).

Med hilsen

Rune Haaland
Generalsekretær

Eivind Salen
Styreleder

Kopi:

Jillen-Njaarje reinbeitedistrikt
Sametinget
Samerådet
Motvind Øyfjellet
Motvind Sverige